

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет педагогічної освіти
Кафедра початкової та дошкільної освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан
факультету педагогічної освіти
доц. Д.П. Герцюк
« 30 » 2019 р.

**Робоча програма
навчальної дисципліни**

**Технології організації освітнього процесу
в закладах дошкільної освіти
для другого (магістерського) рівня вищої освіти**

**Газь знань 01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність 013 Початкова освіта**

Львів 2019

Робоча програма з для студентів спеціальності 013 «Початкова освіта»
„31” серпня, 2020 року.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри початкової та дошкільної
освіти

Протокол № 1 від “31” серпня 2020 року

Завідувач кафедри проф. Мачинська Н.І.

“ _____ ” _____ 2020 року

Схвалено Вченою радою факультету педагогічної освіти

Протокол від “ 31 ” 08 2020 року, протокол № 1

Голова Вченої ради доц. Герцюк Д. Д.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 01 – Освіта / Педагогіка <hr/> (шифр, назва)	<i>Статус:</i> Обов'язкова	
Модулів – 1	Спеціальність 013 Початкова освіта Спеціалізація Дошкільне виховання	<i>Рік підготовки:</i>	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
Індивідуальне завдання –		<i>Семестр</i>	
Загальна кількість годин - 120		2-й	2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 3,5	Освітній ступінь «магістр»	<i>Лекції</i>	
		32 год.	10
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		32 год.	6
		<i>Лабораторні</i>	
		-	-
		<i>Самостійна робота</i>	
56 год.	104		
<i>ІНДЗ: –</i>			
<i>Вид контролю – екзамен</i>			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 53,3 / 46,7%.

2. МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Якість освітнього процесу закладу дошкільної освіти забезпечено дією низки чинників, з-поміж яких значущим визнано застосування педагогічно обґрунтованих технологій навчання, виховання та розвитку дітей раннього і дошкільного віку. Розуміння сутнісних ознак, принципів розроблення та умов реалізації технологічних аспектів організації освітнього процесу в закладі дошкільної освіти є основою його результативності, показником ефективності та орієнтиром модернізації. Формування цілісного уявлення про технології в освіті, підходи до їх класифікації та особливості втілення в освітнє середовище закладу дошкільної освіти вважаємо актуальним у контексті підготовки майбутніх фахівців у сфері дошкільного виховання.

Метою викладання навчальної дисципліни «Технології організації освітнього процесу у закладах дошкільної освіти» є систематизація уявлень здобувачів вищої освіти про технологічний підхід у системі освіти, розвиток здатності критичного аналізу та впровадження оптимальних (результативних) педагогічних технологій в освітній процес закладів дошкільної освіти. Її

предметом – технології організації освітньої діяльності в закладі дошкільної освіти з урахуванням змісту Базового компоненту дошкільної освіти.

Завдання: підготовка майбутніх фахівців до осмисленого аналізу змістових і процесних аспектів наявних педагогічних технологій, урахування їх можливості забезпечити реалізацію завдань Базового компоненту дошкільної освіти та сприяння розвитку особистісних ресурсів дітей дошкільного віку; розвиток здатності проектувати освітній процес та окремі його складові відповідно до цілей, завдань вищої педагогічної та дошкільної освіти; формування уміння розробляти методичні матеріали, що використовуються в освітньому процесі закладів дошкільної освіти та закладів вищої освіти; розвиток професійного педагогічного мислення майбутніх фахівців, їх готовності до інноваційної діяльності в професії.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

В освітньо-професійній програмі навчальна дисципліна «Технології організації освітнього процесу у закладах дошкільної освіти» ґрунтується на знаннях здобувачів вищої освіти з навчальних дисциплін: «Актуальні проблеми дошкільної освіти», «Теоретико-практичні основи методик дошкільного виховання». Вивчається разом з «Організацією та керівництвом методичною роботою у закладах дошкільної освіти». Слугує основою для проходження практики (зі спеціалізації).

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Заплановані результати навчання: *знати* основні напрями державної політики в галузі дошкільної та вищої педагогічної освіти, законодавчі та нормативні документи, історію виникнення та розвитку технологій організації освітнього процесу, їх сутнісних ознак, теоретико-методологічні засади розроблення сучасних освітніх технологій та алгоритм і критерії оцінювання якісних характеристик технологій організації освітнього процесу в закладі дошкільної освіти; аналізувати сучасні фундаментальні наукові дослідження в галузі дошкільної педагогіки, психології, фахових методик, їх здобутки; *уміти* зіставляти та порівнювати педагогічні явища, здійснювати критичний аналіз педагогічних технологій в галузі дошкільної освіти, моделювати діяльність фахівця дошкільної освіти, розробляти шляхи впровадження оптимальних (адекватних завданням розвитку, навчання та виховання дітей дошкільного віку) педагогічних технологій в освітню діяльність сучасних закладів дошкільної освіти; генерувати нові ідеї організації освітнього процесу в закладі дошкільної освіти з урахуванням традицій педагогічної науки та практики.

5. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Кожне семінарське заняття передбачає виконання системи завдань, адекватність та повнота розв'язання яких оцінюються максимально 5-ма балами. Кількість балів, що виставляється за семінарське заняття, враховує: відповіді студентів на проблемні питання за змістом теми; обговорення актуальних теоретичних та прикладних питань реалізації технологічного

підходу до організації освітнього процесу в закладі дошкільної освіти; уміння використовувати знання під час розв'язання практико-спрямованих завдань. Здобувачі вищої освіти повинні бути готові до групового контролю на семінарських заняттях (тестування, фронтальне опитування, дискусія). При оцінюванні їхніх знань, умінь і навичок враховується: 1) наявність та характер засвоєння знань (рівень усвідомлення, міцність запам'ятовування, обсяг, повнота та точність знань); 2) якість актуалізації знань (логіка мислення, аргументація, послідовність і самостійність викладу); 3) рівень володіння відомими прийомами аналізу педагогічних фактів, сформованості умінь та навичок використання засвоєних знань; 4) прояв творчості й самостійності в навчально-пізнавальній діяльності.

6. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

- усне опитування;
- програмований контроль знань;
- система узагальнених кваліфікаційних завдань, практико-спрямованих завдань (педагогічних задач);
- екзамен.

7. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва теми	Кількість годин					
	Денна форма навчання			Заочна форма навчання		
	лекції	семінарські	самостійна робота	лекції	семінарські	самостійна робота
ЗМ 1. Теоретико-методологічні орієнтири технологічного підходу в освіті						
Т. 1. Педагогічні технології: генеза ідеї в практиці розвитку, навчання та виховання дитини	4	4	7	1	-	15
Т.2. Сутнісні ознаки педагогічних технологій	2	2	4	1	-	15
Т.3. Типологія педагогічних технологій	4	4	4	2	-	15
Т.4. Інноваційні тенденції в розробленні сучасних технологій дошкільної освіти	4	4	8	1	-	15
ЗМ 2. Психолого-педагогічний аналіз та особливості реалізації системних, модульних та локальних педагогічних технологій в сфері дошкільної освіти						
Т. 5. Змістові та процесові аспекти реалізації системних педагогічних технологій	6	6	11	2	2	15
Т. 6. Методологічні та методичні основи модульних і локальних педагогічних технологій	8	8	15	2	4	15
Т. 7. Впровадження педагогічних технологій в діяльність сучасних закладів дошкільної освіти	4	4	7	1	-	14
Разом за семестр	32	32	56	10	6	104

Назва теми	Кількість годин	
	Денна форма	Заочна

	навчання			форма навчання		
	лекції	семінарські	самостійна робота	лекції	семінарські	самостійна робота
ЗМ 1. Теоретико-методологічні орієнтири технологічного підходу в освіті						
Т. 1. Педагогічні технології: генеза ідеї в практиці розвитку, навчання та виховання дитини	4	4	7	2	1	15
Т.2. Сутнісні ознаки педагогічних технологій	2	2	4	2	1	15
Т.3. Типологія педагогічних технологій	4	4	4	2	1	15
Т.4. Інноваційні тенденції в розробленні сучасних технологій дошкільної освіти	4	4	8	2	1	15
ЗМ 2. Психолого-педагогічний аналіз та особливості реалізації системних, модульних та локальних педагогічних технологій в сфері дошкільної освіти						
Т. 5. Змістові та процесові аспекти реалізації системних педагогічних технологій	6	6	11	2	2	15
Т. 6. Методологічні та методичні основи модульних і локальних педагогічних технологій	8	8	15	4	4	15
Т. 7. Впровадження педагогічних технологій в діяльність сучасних закладів дошкільної освіти	4	4	7	2	-	14
Разом за семестр	32	32	56	16	10	104

8. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні орієнтири технологічного підходу в освіті

Тема 1. Педагогічні технології: генеза ідеї в практиці розвитку, навчання та виховання дитини (4 год.)

Технологізація освітнього процесу: еволюція змісту, форм та методів навчання. Категорійно-поняттєве поле опису технологій в освіті (освітні технології, педагогічні технології, технології навчання, технології виховання, технологія організації освітнього процесу у закладах дошкільної освіти). Наукові основи педагогічних технологій. Рівні аналізу педагогічної технології (загально-педагогічний, предметний, локальний (модульний)).

Етапи розвитку та становлення педагогічних технологій, їх характеристика.

Тема 2. Сутнісні ознаки педагогічних технологій (2 год.)

Співвідношення понять «педагогічна технологія» і «методика». Аспекти аналізу та опису педагогічних технологій (теоретичний, процесно-описовий, процесно-дієвий).

Структура педагогічної технології: педагогічна концепція; змістова частина; процесна частина (суть технології); методи і форми освітньої діяльності в ЗДО; методи і форми роботи педагога; особливості керівництва освітнім процесом; діагностика результативності організації освітнього процесу; специфічні ознаки. Мікроструктура цілісної педагогічної технології. Джерела і складові педагогічної технології: соціальні перетворення і нове педагогічне мислення; інтердисциплінарність (педагогіка, психологія, суспільні науки); перспективний педагогічний досвід; здобутки вітчизняної та зарубіжної науки у сфері навчання, виховання і розвитку дітей; етнопедагогіка (С. Вітвицька).

Критерії технологічності: концептуальність, системність, керованість, ефективність, відтворюваність, єдність змістової та процесної частин, алгоритмічність, візуалізація.

Тема 3. Типологія педагогічних технологій (4 год.)

Класифікація педагогічних технологій. Проблема пошуку критерійних ознак.

Технології навчання. Правила та принципи сучасних технологій навчання. Типи технологій навчання: за провідним чинником психічного розвитку (біогенні, соціогенні, психогенні), за концепцією засвоєння досвіду (асоціативно-рефлексивні, біхевіористські (научіння), розвивальні, сугестивні), за ставлення до дитини (авторитарні, дидактоцентровані, особистісно-орієнтовані (гуманно-особистісні, технології співпраці, технології вільного виховання), за орієнтацією на особистісні структури (інформаційні, операційні, емоційно-художні та емоційно-моральні, технології саморозвитку, евристичні, прикладні), за типом організації та управління пізнавальною діяльністю (структурно-логічні, інтегроване навчання, ІКТ-навчання, ігрові та тренінгові

технології), за організаційними формами (класно-урочні, індивідуальні, групові, клубні, альтернативні).

Потреба у розробці конкретних технологій виховання (створення нового типу розвивального середовища і системи психолого-педагогічної підтримки дитини; формування у дитини ціннісного ставлення до себе, інших, людства; розвиток соціальних навиків поведінки і установок на самостійне розв'язання дитиною проблемних ситуацій; культивування потреби, спрямованої на саморозвиток). Технології виховання: засновані на ідеї персоніфікації; співвідношенні методів заохочення та покарання; з урахуванням проблемностей у поведінці дитини; технології, що ґрунтуються на моделях спілкування дорослого та дитини; авторські виховні системи як виховна технологія; особистісно-орієнтовані технології виховання.

Специфіка застосування педагогічних технологій в організації освітнього процесу ЗДО.

Тема 4. Інноваційні тенденції в розробленні сучасних технологій дошкільної освіти (4 год.)

Інноваційні процеси в системі освіти. Ознаки освітніх інновацій: унікальність, нестандартність, системність та цілісність, спрямованість на якісні зміни в системі освіти. Види інновацій (залежно від сфери застосування, масштабу перетворень, інноваційного потенціалу, позиції щодо попередніх новацій, місця та часу появи, галузі педагогічного знання). «Процес створення нововведення» та «процес впровадження нововведення в практику». Педагогічна інновація. Новизна педагогічного засобу. Напрями впровадження інноваційних технологій. Психолого-педагогічна експертиза освітніх інновацій.

Поліпарадигмальність теорії та практики як основа розроблення сучасних педагогічних технологій у сфері дошкільної освіти.

Модель створення інноваційного освітнього середовища для формування та розвитку дошкільної зрілості дітей. Експериментальний заклад дошкільної освіти.

Готовність педагогів до інноваційно-педагогічної діяльності.

Змістовий модуль 2. Психолого-педагогічний аналіз та особливості реалізації системних, модульних та локальних педагогічних технологій в сфері дошкільної освіти

Тема 5. Змістові та процесові аспекти реалізації системних педагогічних технологій (6 год.)

Використання елементів концепції В.Сухомлинського. Гуманно-особистісна педагогіка В. Сухомлинського. Дитиноцентризм. Доцільність навчання і виховання дітей в умовах наближених до природних можливостей дитини.

«Національний дитячий садок С. Русової». Поєднання розвитку дитини з її природженими задатками і можливостями. Виховання у дошкільників національної самосвідомості та засвоєння принципів загальнолюдської моралі.

Технологія саморозвитку М. Монтесорі. Орієнтація на ідеал вільної, активної, самостійної особистості. провідні положення: виховання повинно

бути вільним; виховання повинно бути індивідуальним; виховання повинно ґрунтуватися на даних спостережень за дитиною. Завдання технології саморозвитку. Монтессорі-матеріали. Характеристика засобів розвитку дитини, доцільність їх використання в умовах сучасних закладів дошкільної освіти.

Технологія вільного розвитку (педагогіка Р. Штайнера «Вальдорфський дитячий садок»). Поступове оволодіння знання у гармонії з тілесно-душевним розвитком дитини. Концептуальні положення технології Вальдорфської педагогіки: вільне виховання і навчання без примусу; свобода як засіб виховання; навчання невіддільне від виховання; культ здоров'я; єдність розвитку розуму, серця і руки; розвиток образного сприйняття світу; акцентування на процесі, а не результаті; значна увага естетичному розвитку та трудовому вихованню.

Тема 6. Методологічні та методичні основи модульних і локальних педагогічних технологій (8 год.)

Технології раннього навчання (програма М. Зайцева, Г. Домана, В. Ліщука, Б. Нікітіна).

Технології раннього розвитку (С. Лупан, М. Ібука, Д. Сілберг).

Застосування елементів технології розвивального навчання (Д. Ельконін, В. Давидов) в ЗДО. Технологія проблемного навчання («Освітня подорож»). Едьютейнмент, технологія навчання як розваги. Технологія подієвого підходу («Стіни, які говорять»). Проектні технології в ЗДО. LEGO-технологія.

Розвиток логічного мислення за З. Дьєнешем та Дж. Кюїзенером. Розвиток мислення за методикою А. Зака.

Особистісно-орієнтовані технології організації освітнього процесу («Створення ситуації успіху» А. Белкіна, гуманна педагогіка Ш. Амонашвілі, інтегрована особистісно-орієнтована освітня технологія С. Якименко, поступально-висхідне формування особистості від дошкільного віку до випускних класів школи (А. Богуш)). Індивідуалізація освітнього процесу ЗДО як педагогічна технологія.

Технологія розвитку творчої особистості Г. Альтшуллера (ТРВЗ). Провідні положення теорії розв'язання винахідницьких завдань: навчання творчої діяльності, формування прийомів творчої уяви, розвиток творчого, нестандартного, системного мислення, кмітливості. Рівні творчих завдань. Символічна синектика.

Ігрові технології (казкові лабіринти гри (В. Воскобович), школа ігромайстерності М. Шутя, режисерські ігри дошкільників І. Корабаєва).

Здоров'язберезувальні, оздоровчі та здоров'яформувальні технології (театр фізичного виховання й оздоровлення М. Єфименка, танцювальна терапія, пісочна терапія, сміхотерапія, дихальна гімнастика (А. Стрельнікова)).

Конкретно-предметні технології організації освітнього процесу в ЗДО (методика використання схем-моделей у лексично-граматичній роботі (К. Крутій), технологія мовленєво-творчого розвитку (Н. Гавриш), технологія розвитку мовленнєвої компетентності (А. Богуш), «виховання творчої людини через красу» на заняттях з малювання (Л. Шульга), мультисенсорний підхід до організації освітнього простору ЗДО, технологія психолого-педагогічного

проектування (П³ технологія) програма «Радість розвитку» Т.Піроженко), музикотерапевтична технологія «Піснєзнайка», створення умов природного розвитку дітей в системі дошкільного виховання Л.Блудової, пошуково-дослідницька діяльність дітей за методикою З.Плохій).

Тема 7. Впровадження педагогічних технологій в діяльність сучасних закладів дошкільної освіти (4 год.)

Мета впровадження педагогічних технологій в освітній процес закладів дошкільної освіти (оновлення освітнього процесу, підвищення ефективності роботи з дітьми, забезпечення якості дошкільної освіти). Завдання методичної служби. Форми залучення педагогів до вивчення та використання досвіду застосування педагогічних технологій у ЗДО. Засоби підтримки педагогів у професійному зростанні.

Алгоритм роботи педагога з впровадження педагогічних технологій в освітній процес ЗДО. Репрезентація досвіду втілення педагогічних технологій в освітній процес ЗДО.

Науково-педагогічний супровід діяльності педагогів закладів дошкільної освіти з впровадження педагогічних технологій.

Перелік семінарських занять для студентів денної форми навчання

1. Т.1 3.1. Технологічний підхід в освіті (2 год.)
2. Т.1. 3.2. Наукові основи педагогічних технологій (2 год.)
3. Т.2. 3.3. Сутність та основні характеристики педагогічної технології (2 год.)
4. Т.3. 3.4-5. Підходи до класифікації педагогічних технологій (4 год.)
5. Т.4. 3.6. Інновації в дошкільній освіті: особливості розроблення та впровадження (2 год.)
6. Т.4. 3.7. Колоквіум (2 год.)
7. Т.5. 3.8-10. Характеристика основних положень системних педагогічних технологій (В. Сухомлинський, С. Русова, М. Монтесорі, Р. Штайнер) (6 год.)
8. Т.6. 3.11-14. Провідні положення та засоби організації освітнього процесу ЗДО з використанням модульних і локальних технологій (8 год.)
9. Т.7. 3.15. Методичне забезпечення впровадження педагогічних технологій в діяльність ЗДО (2 год.)
10. Т.7. 3.16. Колоквіум (2 год.)

9. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійна робота здобувача вищої освіти з навчальної дисципліни містить: опрацювання теоретичного матеріалу; виконання завдань згідно з переліком компетентностей, що формуються у межах кожної теми навчальної програми.

До теми 1

1. Порівняти змістові характеристики категорій «технологія» та «методика».

Критерії	Технологія	Методика

2. Визначити історичні віхи розвитку уявлень про освітні, педагогічні технології. Представити їх у вигляді хронологічної таблиці.

До теми 2

1. Обґрунтувати критерії виокремлення педагогічної технології. Розкрити їх зміст.

До теми 3

1. Скласти схему класифікації педагогічних технологій з конкретизацією авторів і назв.

До теми 4

1. Пояснити: у чому полягає інноваційність в розробленні сучасних технологій дошкільної освіти?

До теми 5

1. Виокремити підстави для віднесення технології до розряду системної. Проаналізувати будь-яку на вибір з урахуванням виокремлених підстав.

До теми 6

1. Виокремити підстави для віднесення технології до розряду модульної та локальної. Проаналізувати будь-яку на вибір з урахуванням виокремлених підстав.

До теми 7

1. Скласти інтелектуальну карту «Впровадження педагогічних технологій в діяльність сучасних закладів дошкільної освіти».

10. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Засвоєння здобувачами вищої освіти теоретичного матеріалу з навчальної дисципліни «Технології організації освітнього процесу у закладах дошкільної освіти» перевіряється шляхом усного опитування, поточного програмованого контролю знань, оцінки умінь студентів розв'язувати педагогічні задачі, аналізувати проблемні ситуації. Розподіл балів, що присвоюється студентам

Поточне оцінювання та контроль самостійної роботи					Підсумковий тест (екзамен)		Сума	
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2			50	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7		
50 балів								

Семестрова підсумкова оцінка визначається як сума балів поточного оцінювання та виконання завдань самостійної роботи (до 50 балів) та балів екзамену (до 50 балів). Бали поточного оцінювання та контролю самостійної роботи наприкінці семестру нараховуються за формулою $x=A/n*10$, де A – сума всіх поточних оцінок, разом з оцінкою «2», а n – їх кількість (не менше восьми разом з оцінкою колоквиуму). Сумарна оцінка виставляється за шкалами оцінювання: стобальною, національною і ECTS.

Шкала оцінювання

Оцінка ECTS	Оцінка в балах	За національною шкалою		
		Екзаменаційна оцінка,		Залік
A	90 – 100	5	Відмінно	Зараховано
B	81-89	4	Дуже добре	
C	71-80		Добре	
D	61-70	3	Задовільно	
E	51-60		Достатньо	

«Відмінно» на рівні А – 90 – 100 отримує здобувач, який повно відтворює програмний матеріал (теоретико-методологічні засади розроблення та запровадження технологій у сфері дошкільної освіти); вірно обґрунтовує вибір технологічного підходу до навчання, виховання та розвитку дітей дошкільного віку; встановлює взаємозв'язки між педагогічними феноменами, що вивчаються; усвідомлює значущість врахування вікових особливостей дітей під час організації освітнього процесу в ЗДО; адекватно оцінює результативність навчання, виховання та розвитку дітей дошкільного віку під час запровадження педагогічних технологій в освітньому процесі ЗДО; під час розв'язання практико-спрямованих завдань обирає доцільні в запропонованій ситуації засоби та шляхи розв'язання завдань дошкільного виховання, враховуючи технологічні аспекти оптимізації освітньої ситуації ЗДО; виконав усі види навчальної роботи, виявляє творчий підхід під час самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

«Добре» на рівні В – 81 – 89 отримує здобувач, який вірно відтворює програмний матеріал (теоретико-методологічні засади розроблення та запровадження технологій у сфері дошкільної освіти), але припускається незначних помилок; обґрунтовує вибір технологічного підходу до навчання, виховання та розвитку дітей дошкільного віку; встановлює взаємозв'язки між педагогічними феноменами, що вивчаються; усвідомлює значущість врахування вікових особливостей дітей під час організації освітнього процесу в ЗДО; вміє оцінити результативність навчання, виховання та розвитку дітей дошкільного віку під час запровадження педагогічних технологій в освітньому процесі ЗДО; під час розв'язання практико-спрямованих завдань обирає доцільні в запропонованій ситуації засоби та шляхи розв'язання завдань дошкільного виховання, враховуючи технологічні аспекти оптимізації освітньої ситуації ЗДО; виконав усі види навчальної роботи.

«Добре» на рівні С – 71 – 80 отримує здобувач, який володіє програмним матеріалом (теоретико-методологічні засади розроблення та запровадження технологій у сфері дошкільної освіти), але припускається незначних помилок; обґрунтовує вибір технологічного підходу до навчання, виховання та розвитку дітей дошкільного віку; встановлює взаємозв'язки між педагогічними феноменами, що вивчаються; усвідомлює значущість врахування вікових особливостей дітей під час організації освітнього процесу в ЗДО; вміє оцінити результативність навчання, виховання та розвитку дітей дошкільного віку під час запровадження педагогічних технологій в освітньому процесі ЗДО; під час розв'язання практико-спрямованих завдань обирає доцільні в запропонованій ситуації засоби та шляхи розв'язання завдань дошкільного виховання, враховуючи технологічні аспекти оптимізації освітньої ситуації ЗДО; виконав усі види навчальної роботи.

«Задовільно» на рівні Д – 61 – 70 отримує здобувач, який відтворює загальні положення програмного матеріалу (теоретико-методологічні засади розроблення та запровадження технологій у сфері дошкільної освіти), володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні; допускає неточності в обґрунтуванні вибору технологічного підходу до навчання, виховання та

розвитку дітей дошкільного віку; порушує логіку і послідовність у встановленні взаємозв'язків між педагогічними феноменами, що вивчаються; знає незначних труднощів у визначенні актуальності врахування вікових особливостей дітей під час організації освітнього процесу в ЗДО; адекватно оцінює результативність навчання, виховання та розвитку дітей дошкільного віку під час запровадження педагогічних технологій в освітньому процесі ЗДО; відчуває труднощі під час розв'язання практико-спрямованих завдань щодо шляхів розв'язання завдань дошкільного виховання з урахуванням технологічних аспектів оптимізації освітньої ситуації ЗДО, водночас уміє використовувати знання у стандартних ситуаціях; виконав усі види навчальної роботи.

«Задовільно» на рівні Е – 51 – 60 отримує здобувач, який відтворює загальні положення програмного матеріалу; здебільшого орієнтований на використання основних понять без повного їх співвіднесення з їхнім змістом, демонструє знання на репродуктивному рівні; припускається помилок при тлумаченні основних положень розроблення та запровадження технологій у сфері дошкільної освіти; водночас уміє визначати взаємозв'язок між педагогічними феноменами, що вивчаються на рівні попередньо засвоєних знань та набутого досвіду без наукового обґрунтування, більше орієнтований на інтуїтивне знання; відчуває деякі труднощі під час розв'язання практико-спрямованих завдань; виконав усі види навчальної роботи.

«Незадовільно» отримує здобувач, який не знає програмного матеріалу (теоретико-методологічні засади розроблення та запровадження технологій у сфері дошкільної освіти); не вміє аналізувати педагогічні явища, встановлювати взаємозв'язки між досліджуваними феноменами педагогічної реальності; невпевнений у відповіді щодо реалізації технологічних аспектів навчання, виховання та розвитку дітей раннього і дошкільного віку під час розв'язання практико-спрямованих завдань; не вміє конкретизувати теоретичне знання; не виконав усі види навчальної роботи.

Питання до екзамену:

1. Інноваційні тенденції розвитку сучасної освіти.
2. Інноваційність як ознака сучасності.
3. Сутність педагогічної інноватики.
4. Генеза та чинники виникнення педагогічних технологій.
5. Типологія педагогічних технологій. Передумови виникнення кожної групи технологій.
6. Сутнісні особливості педагогічних технологій.
7. Провідні критерії виокремлення педагогічної технології.
8. Системні педагогічні технології, їх характеристики.
9. Будинок вільної дитини М.Монтессорі. Концептуальні засади педагогічної технології «Будинок вільної дитини». Педагогічні умови застосування технології саморозвитку в сучасних закладах освіти.
10. Основні положення педагогічної технології С. Русової. педагогічної технології

11. Концептуальні засади вальдорфської педагогіки. Вальдорфський дитячий садок, характеристика технології.
12. Державні освітні програми у контексті інноваційних технологій організації дошкільної освіти.
13. Регіональні освітні програми як педагогічна технологія. Порівняльна характеристика регіональних освітніх програм.
14. Науково-педагогічна характеристика модальних та локальних педагогічних технологій.
15. Особливості розроблення предметних технологій у дошкільній освіті.
16. Авторські освітні програми як вияв потреби у нововведеннях.
17. Психолого-педагогічне проектування діяльності дітей як освітня технологія.
18. Технології раннього навчання.
19. Едьютейнмент, технологія навчання як розваги.
20. Технологія навчання як дослідження.
21. Здоров'язберігаючі технології в ЗДО.
22. Індивідуалізація освітнього процесу ЗДО як педагогічна технологія.
23. Інтеграція LEGO-технологій в освітній простір ЗДО.
24. Мультисенсорний підхід до організації освітнього процесу ЗДО як технологія.
25. Створення освітніх ситуацій у ЗДО як новий підхід до організації освітнього процесу.
26. Технологія «Освітня подорож».
27. Технологія «Тека» (портфоліо)».
28. Інтерактивні технології, їх характеристика.
29. Особливості використання ігрових технологій в ЗДО.
30. ІКТ технології у навчанні дошкільників.
31. Комунікативно-розвивальна технологія навчання мовленню дітей дошкільного віку.
32. Особливості застосування проектної технології в ЗДО.
33. Методика впровадження нових освітніх технологій в роботу ЗДО.
34. Передумови реалізації інноваційної діяльності у ЗДО.
35. Прогнозування результату нововведення.
36. Визначення характеру інноваційного процесу.
37. Оцінювання інноваційної діяльності. Регулювання та корекція нововведення.
38. Гуманістична спрямованість освітніх інноваційних процесів.
39. Технологія як наука про майстерність.
40. Форми експериментального контролю за нововведеннями. Функції контролю.
41. Чинники ефективності педагогічних інновацій.

11. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Не передбачено

12. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Базова література

1. Дичківська І. Інноваційні педагогічні технології. 2-ге вид. доп. Київ: Академвидав, 2012. 352 с.
2. Зайцева Т., Юрчик Н. Діяльність дошкільного навчального закладу в режимі інноваційного розвитку: посібник на допомогу працівникам дошкільних навчальних закладів. Тернопіль: Мандрівець, 2014. 328 с.
3. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій / Автор-укладач Н. Наволокова. Харків: «Основа», 2009. 176 с.
4. Крутій К. Освітній простір дошкільного навчального закладу: монографія у 2-х ч. Частина перша: Концепції, проектування, технології створення. Запоріжжя: ТОВ «ЛПКС» ЛТД, 2009. С.115-128.
5. Михайліченко М., Рудик Я. Освітні технології. Київ: ЦП «Компринт», 2016. 583 с.
6. Організаційно-педагогічні аспекти діяльності нових типів дошкільних закладів / укл. О. Лобас, Т. Лаврентьєва, А. Бурова. Київ: Віпол, 1997. С. 35-37.
7. Освітні технології: навч.-метод. посіб. / О. Пехота, А. Кіктенко, О.Любарська та ін.; за заг. ред. О. Пехоти. Київ: А.С.К., 2001. 256 с.
8. Освітні технології сучасних навчальних закладів: навчально-методичний посібник / О. Янкович, Ю. та ін. Тернопіль: ТНПУ ім В. Гнатюка, 2015. 212 с.
9. Оцінювання і відбір педагогічних інновацій: теоретико-прикладний аспект: наук.-метод. посібник / за ред. Л. Даниленко. Київ: Логос, 2001. 185с.
10. Падалка О., Нісемчук А., Смолюк І., Шпак О. Педагогічні технології. Київ: Укр. енцикл. ім. М.П.Бажана, 1995. 254 с.
11. Паламарчук В. Першооснови педагогічної інноватики. Т. 1. Київ: Знання України, 2005. 420 с.
12. Перспективні освітні технології: наук.-метод. посіб. / за ред. Г. Сазоненка. Київ: ГОПАК, 2000. 560 с.
13. Педагогічні новації в роботі дошкільних закладів / упор. В. Кузьменко. Київ: Навчальні посібники, 1999. 44 с.
14. Проектні технології у дошкільному навчальному закладі / упоряд. Ю. Буракова. Харків: Вид. група «Основа», 2009.
15. Реалізація інноваційної практики в дошкільному навчальному закладі: психологічний аспект / за заг. ред. С. Максименка, С. Кулачківської. Запоріжжя: ЛПКС, 2004. 128 с.
16. Формування інноваційного простору дошкільної освіти: наук.-метод. посіб. / упорядн. Н. Люченко, О. Прокопенко, А. Виноградова; за ред. Є. Чернишової. Київ, 2012. Ч. 1. 112 с.
17. Чепіль М., Дудник Н. Педагогічні технології. Київ: Академвидав, 2012. 224 с.

Допоміжна література

18. Антонова О.Є. Педагогічні технології та їх класифікація як наукова проблема. *Сучасні технології в освіті*. Ч. 1. Сучасні технології навчання:

- наук.-допом. бібліогр. покажч. Вип. 2 / НАПН України, ДНПБ України ім. В. Сухомлинського ; упоряд.: Т.Філімонова, С.Тарнавська, І.Орищенко та ін. ; наук. конс. О.Антонова; наук. ред. Л.Березівська. Київ, 2015. С. 8-15.
- 19.Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція). Київ, 2012. 24 с.
- 20.Бех І. Д. Виховання підростаючої особистості на засадах нової методології. *Педагогіка і психологія*. 1993. № 3. С. 5–14.
- 21.Богуславский М.В. и др. Тридцять лет по методу Монтессори. М., 1994. 129 с.
- 22.Бурова А. Педагогічні інновації в дошкільній освіті. *Дошкільне виховання*. 1999. № 7. С. 5-6.
- 23.Гавриш Н. Художнє слово і дитяче мовлення. Донецьк: Лебідь, 1999. 170 с.
- 24.Грюнелиус З. Вальдорфський дитячий сад. Воспитание детей младшего возраста: пер. с нем. М., 1992. 205 с.
- 25.Дзюба В., Цой М. Проблеми організації інноваційної діяльності в системі дошкільної освіти. *Освіта і управління*. 2003 Т. 6. № 1. С. 110-111.
- 26.Дичківська І. Педагогічна експертиза інноваційної діяльності. *Дошкільне виховання*. 2004. № 9. С. 6-10.
- 27.Зязюн І. Освітні технології у вимірах педагогічної рефлексії. *Світло*. 1996. № 1. С. 4-9.
- 28.Карабаєва І., Савінова Н. Моніторинг якості дошкільної освіти: кваліметричний підхід до оцінки розвитку дитини. Київ : ТОВ «МЦФЕР-Україна», 2016. 184 с.
- 29.Каратаєва М. Проектування – перспективна технологія. *Дошкільне виховання*. 2006. № 10.
- 30.Крутій К. Реформування, модернізація і парадигми дошкільної освіти в Україні: теоретичні засади і погляд у майбутнє <http://ukrdeti.com/>
- 31.Крутій К., Маковецька Н. Інноваційна діяльність в сучасному ДНЗ: методичний аспект. *Дошкільне виховання*. 2005. № 5. С. 5-6.
- 32.Лаврентьєва Г. Вальдорфський дитячий садок у Німеччині. *Дошкільне виховання*. 1998. № 6. С. 22-23.
- 33.Мезенцева О. Простір для дитячої свободи: у вальдорфських дитсадках діяльність дитини має вільний творчий характер. Це є конструктивною альтернативою більш авторитарним підходам до виховання. *Освіта України*. 2012. № 37. С. 11
- 34.Низковська О. Нормативні засади діяльності експериментальних дошкільних навчальних закладів. *Дитячий садок*. 2009. № 29-31 (509-511), серпень. С. 33-35.
- 35.Підласий І., Підласий А. Педагогічні інновації. *Рідна школа*. 1998. № 2. С. 3-4.
- 36.Пироженко Т. Інноваційна психолого-педагогічна діяльність: нові підходи. *Дошкільне виховання*. 2001. № 12. С. 10-12.
- 37.Пироженко Т. Педагогічні інновації: критерії оцінки. *Дошкільне виховання*. 2000. № 8. С. 3-4.
- 38.Пироженко Т. Програма технології психолого-педагогічного проектування. *Дитячий садок*. 2004. № 16.

- 39.Пряженцева Т. Монтессорі-заклад: досвід організації діяльності. *Дошкільне виховання*. 2014. № 8. С. 6-8
- 40.Ранній інтелектуальний розвиток: Програма за методикою М. Веракси. Л., 1996. 124 с.
- 41.Селевко Г. Современные образовательные технологии: учеб. пособие. М.: Нар. образование, 1998. 256 с.
- 42.Современные образовательные программы для дошкольных учреждений / под ред. Т. Ерофеевой. М.: Академия, 2000. 344 с.
- 43.Стеценко І. Обґрунтування необхідності переходу від STEM-освіти до STREAM-освіти в дошкільному віці. *Комп'ютер у школі та сім'ї*. 2016. № 8. С. 31-34.

Інформаційні ресурси

- 44.<https://mon.gov.ua/ua/tag/doshkilna-osvita>
- 45.<https://osvita.ua/legislation/doshkilna-osvita/>
- 46.<https://imzo.gov.ua/osvita/doshkilna-osvita/programno-metodichne-zabezpechennya/>
- 47.<https://vseosvita.ua/>
- 48.Вальдорфський дитячий садок. URL: <http://pedkorilka.com.ua/pedagogika/valdorfskii-detskii-sad.html>
- 49.Вальдорфський дитячий садок: що це таке? URL: <https://7promeniv.com.ua/rozvytok-dytyny/alternatyvna-osvita/valdorfska-osvita-u-lvovi/valdorfskyi-sadok/2220-valdorfskyi-dytiachyi-sadok-shcho-tse-take.html>
- 50.Зайцев Николай Александрович. Методика раннего и интенсивного обучения (кубики Зайцева и др.). URL: http://pedsovet.su/pedagog/6004_zaicev_nikolay_aleksandrovich
- 51.Інноваційна технологія «Казкові лабіринти гри» (В. Воскобович). URL: http://lab-do.luguniv.edu.ua/04_tehnologyi/03_technology_voskobovich/index.htm
- 52.Коваленко О. Інновації в дошкільній освіті: їх використання та критерії оцінювання. Вісник Інституту розвитку дитини. URL: <http://www.stattionline.org.ua/pedagog/85/15141-innovaci%D1%97-v-doshkilnij-osviti-%D1%97x-vikoristannya-ta-kriteri%D1%97-ocinyuvannya.html>
- 53.Концептуальні засади технології М. Єфіменка. URL: <http://textbooks.net.ua/content/view/6094/49/>
- 54.Корж Т.М. Упровадження освітньої розвивальної технології психолого-педагогічного проектування взаємодії дорослого з дитиною «Радість розвитку» у дошкільному навчальному закладі. URL: https://repository.kristti.com.ua/wp-content/uploads/2016/07/Korzh_Tehnologiya-Radist-rozvytku.pdf
- 55.Крутій К. Освітні технології в закладах дошкільної освіти. URL: <http://ukrreti.com/category/novosti-i-sobytiya/osvitni-texnologii%D1%97-u-dnz/>
- 56.Методика використання схем-моделей для навчання дітей описовим розповідям. URL: <http://dnz50.rosvita.rv.ua/osvitnia-diialnist/innovatsiini-tekhnologii/metodyka-vykorystannia-skhem-modelei-dlia-navchannia-ditei-opysovym-rozpovidiam>

- 57.Методика використання схем-моделей у лексично-граматичній роботі. Автор – К. Крутій. URL: http://innovation-technology-kadukalo-elena.blogspot.com/2018/03/blog-post_18.html
- 58.Методика виховання Монтессорі. Основи. URL: <https://starylev.com.ua/club/article/metodyka-vyhovannya-montessori-osnovy>
59. Методика Марії Монтессорі. URL: <http://doshkolenok.kiev.ua/metodiki-razvitiya-rebenka/279-metodika-marii-montessori.html>
- 60.Розвиваючі ігри Никітіних: Особливості, технологія, історія. URL: <https://nbp-kiev.com/rozvivajuchi-igri/rozvivajuchi-igri-nikitinich-osoblivosti.html>
- 61.Розвиток творчих здібностей в образотворчій діяльності (Л.Шульга). URL: http://lab-do.luguniv.edu.ua/04_tehnologyi/14_technology_Shulga/index.htm
- 62.Технології розвитку творчої особистості. URL: http://teacher.ed-sp.net/index.php?option=com_content&view=article&id=24:2012-03-05-12-07-27&catid=1:2011-09-13-21-50-27&Itemid=2
- 63.Технологія раннього навчання Глена Домана. URL: <http://ds1.sm.ua/metod-visnuk/64-metodika-glena-domana.html>
- 64.Русова С. Теорія і практика дошкільного виховання. URL: <https://elib.nlu.org.ua/view.html?&id=9311>
- 65.Впровадження ідей С.Русової. URL: <https://issuu.com/darias6/docs/86a8eb5ddc3d52>